

netweek

Leading the Digital Business Revolution!

**Η Ευρωπαϊκή Ένωση...
διπλασιάζει τη Γη!**

KATJA BEGO

Η COVID-19 ωθεί την Ευρώπη να κινηθεί ταχύτερα προς το Next Generation Internet

Το Next Generation Internet αναμένεται να φέρει σημαντικές αλλαγές στην ΕΕ σε ό,τι αφορά στην παροχή των υπηρεσιών Internet, στις υποδομές και στο ρυθμιστικό πλαίσιο. Η Katja Bego, με την οποία συζητήσαμε, είναι Project Lead του NGI Forward.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΗ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗ

Tο Next Generation Internet είναι ένα από τα flagship έργα της ΕΕ. Σχετικά, τον περασμένο Σεπτέμβριο, το Next Generation Policy Lab της ΕΕ, δημοσίευσε μια αναφορά με τίτλο «A vision for the future Internet». Η Katja Bego, με την οποία συζητήσαμε μέσω τηλεδιάσκεψης, συνέταξε αυτήν την αναφορά ως Principal Researcher της Nesta, μια εταιρεία που συνεργάζεται στο project, ενώ είναι επίσης Project Lead του NGI Forward.

NW: Ένας από τους στόχους του NGI είναι οι πολίτες της ΕΕ να νιώθουν ότι έχουν καλύτερο έλεγχο των προσωπικών τους δεδομένων. Αυτό θα γίνει μέσω ενός ψηφιακού αποθετηρίου, όπου κάθε πολίτης θα αποθηκεύει τα προσωπικά του δεδομένα; Το αποθετήριο θα περιλαμβάνει και τα δεδομένα που τροφοδοτούν τα κοινωνικά δίκτυα; Θα δημιουργηθούν μεγάλα ψηφιακά αποθετήρια στην Ευρώπη; Ο πολίτης θα έχει τη δυνατότητα να διατηρήσει

τα δεδομένα του, ή ένα μέρος από αυτά, εκτός ψηφιακών αποθετηρίων ή τα αποθετήρια αυτά θα λειτουργούν ως proxy για κάθε σύνδεση εκτός Ευρώπης;

Katja Bego: Εάν και δεν πιστεύουμε ότι είναι εφικτό για τους πολίτες να διατηρήσουν την πλήρη ιδιοκτησία των δεδομένων τους, πιστεύουμε ότι νέα μοντέλα data governance μπορούν να μας δώσουν περισσότερο έλεγχο και περισσότερες επιλογές σε σχέση με τους τύπους δεδομένων που θέλουμε να μοιραζόμαστε και με ποιους θέλουμε να γίνεται αυτό. Ωστόσο, για να γίνει αυτό, δεν προτείνουμε ένα κεντρικό αποθετήριο δεδομένων, αλλά μάλλον το ακριβώς αντίθετο.

Κάθε πολίτης, όπως ανακοίνωσε η Ursula von der Leyen λίγο πριν το τέλος του 2020, θα έχει πρόσβαση στη δική του online ταυτότητα. Υποστηρίζουμε σθεναρά, η ΕΕ να δημιουργήσει αυτό το σύστημα ταυτοποίησης με τεχνολογίες decentralised (βασισμένες στις αρχές των self-sovereign identities, για να είμαστε περισσότερο ακριβείς), οι οποίες θα επιτρέπουν στους πολίτες να ελέγχουν τα προσωπικά τους δεδομένα και να έχουν την ιδιοκτησία της ταυτότητάς τους, παρά να βασίζονται σε μια κεντρική αρχή που θα θέτει τους κανόνες λειτουργίας ως ενδιάμεσος. Επίσης, προτείνουμε να επιτρέπεται στους πολίτες να φυλάσσουν τα προσωπικά τους δεδομένα, συνδυαστικά με αυτές τις ταυτότητες. Σε αυτά τα «κουτιά δεδομένων», οι πολίτες θα μπορούν για παράδειγμα να αποθηκεύουν τα ακαδημαϊκά τους διαπιστευτήρια ή δεδομένα που έχουν σχέση με τις μετακινήσεις τους και να τα μοιράζονται με τρίτους, κατά περίπτωση, και εφόσον έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους. Ένα τέτοιο σύστημα θα αποτρέψει τη συγκέντρωση όλων των δεδομένων σε ένα κεντρικό αποθετήριο, το οποίο θα σήμαινε ένα μεγάλο κίνδυνο ασφάλειας, και θα δώσει τη δυνατότητα τα δεδομένα να βρίσκονται πιο κοντά στον κάτοχό τους. Εάν και αυτό το μοντέλο θα βοηθήσει σημαντικά στην προστασία των προσωπικών δεδομένων και θα δώσει περισσότερο έλεγχο στους κατόχους τους, θα είναι εθελοντικό. Δε θα υποχρεώσουμε κανένα πολίτη της ΕΕ να μοιράζεται τα δεδομένα του ή να δημιουργήσει την ψηφιακή του ταυτότητα σε αυτό το decentralised σύστημα.

Προτείνετε ισότιμη πρόσβαση σε Internet υψηλής ταχύτητας για όλους τους πολίτες της ΕΕ. Πώς θα γίνει αυτό εφικτό σε λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, όπως η Ελλάδα; Πώς θα γίνεται η μέτρηση της ταχύτητας του Internet που φτάνει στον τελικό χρήστη; Πρακτικά, πολλοί πολίτες στην Ελλάδα, πληρώνουν

σήμερα για Internet bandwidth 24 Mbps και σε κάποιες περιπτώσεις το πραγματικό bandwidth είναι λιγότερο και από 10 Mbps.

Περισσότερο από ισότιμη πρόσβαση, αυτό που θέλουμε και πρέπει να αγωνιζόμαστε για να πετύχουμε, και είναι κάτι που μπορεί να πραγματοποιήσει το Διαδίκτυο, είναι μια δυνατότητα ουσιαστικής διασύνδεσης των πολιτών με την κοινωνική, πολιτιστική, οικονομική σφαίρα της δημόσιας ζωής. Ωστόσο, χρειάζεται να είμαστε διαφανείς με τους αγοραστές και τους πολίτες σχετικά με τις τεχνολογικές προκλήσεις που θα αντιμετωπίσουμε για να πετύχουμε αυτούς τους στόχους και να κάνουμε έναν ειλικρινή διάλογο σχετικά την καθολική βασική πρόσβαση και την ενσωμάτωση στη ψηφιακή κοινωνία, η οποία είναι πιθανό να διαφέρει μεταξύ κρατών.

Πράγματι, κάποιες περιοχές της Ευρώπης χρειάζεται να κάνουν πολλά περισσότερα για να φτάσουν στα ίδια επίπεδα με τις υπόλοιπες, οπότε θα χρειαστεί να γίνουν οι απαραίτητες επενδύσεις. Το πως οι Internet Service Providers διαφημίζουν τις υπηρεσίες τους και το ερώτημα ποιος πρέπει να είναι υπεύθυνος στην περίπτωση που αυτές οι ταχύτητες δεν επιτυγχάνονται, είναι ή θα έπρεπε να είναι ένα θέμα έντονου προβληματισμού και δράσεων, είτε αυτό συμβαίνει στην Ελλάδα, είτε σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της ΕΕ. Αλλά, θα πρέπει επίσης να κατανοήσουμε τα όρια αυτών που μπορούν να γίνουν σε επίπεδο ΕΕ σε σχέση με αυτά που στη συνέχεια πρέπει να γίνουν σε επίπεδο κράτους. Το βέβαιο είναι ότι δεν υπάρχει μια γενική λύση, η οποία είναι ταιριαστή σε κάθε περίπτωση. Όπως, σωστά επισημαίνετε, η κατάσταση των ψηφιακών υποδομών μπορεί να διαφέρει σημαντικά μεταξύ των κρατών της ΕΕ, ενώ κάτι ανάλογο μπορεί να συμβαίνει για τις δομές της αγοράς, τα οικονομικά κίνητρα για επενδύσεις και τα ρυθμιστικά πλαίσια για τις ευρυζωνικές υπηρεσίες και την προβολή τους.

Προσωπικά, δεν μπορώ να σχολιάσω συγκεκριμένα για κάθε ISP στις χώρες της ΕΕ, αλλά στην ΕΕ κατανοούμε ότι ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο, θα είναι μια σημαντική πρόκληση σε αυτόν τον τομέα της αγοράς. Για αυτό, η ΕΕ χρειάζεται να παίξει ένα συντονιστικό ρόλο και να ωθήσει στη δημιουργία ρυθμίσεων που θα προστατεύουν τα δικαιώματα των αγοραστών.

Πως θα μπορούσε να γίνει η εφικτή η αξιοπιστία του Internet, κυρίως όσον αφορά την ασφάλεια διακίνησης δεδομένων, δεδομένου ότι η Ευρώπη έχει μείνει αρκετά πίσω σε βασικούς τομείς της βιομηχανίας τεχνολογίας, από τους οποίους παράγονται τα προϊόντα των υποδομών του Internet. Ακόμα και εάν

Η Ευρώπη έχει μια δυνατή παρουσία σε παγκόσμιο επίπεδο ως ένας αξιόπιστος παράγοντας στη ψηφιακή σφαίρα κυρίως στον τομέα της ρυθμιστικής ισχύος. Ωστόσο, εάν θέλουμε να εξασφαλίσουμε ότι αυτές οι αξίες θα μεταφραστούν σε πραγματικές τεχνολογίες και συστήματα, η Ευρώπη θα πρέπει να αρχίσει να χτίζει τις δικές της εναλλακτικές λύσεις

δημιουργηθούν φίλτρα που θα επιτρέπουν μόνο στις αξιόπιστες τεχνολογίες να εισάγονται στην Ευρώπη, θα υπάρχουν πάντα μερικά εξαρτήματα, κυρίως στον τομέα του hardware, τα οποία θα είναι σχεδόν αδύνατο να ελεγχθούν, όπως οι επεξεργαστές και τα communication chips.

Η Ευρώπη έχει μια δυνατή παρουσία σε παγκόσμιο επίπεδο ως ένας αξιόπιστος παράγοντας στη ψηφιακή σφαίρα κυρίως στον τομέα της ρυθμιστικής ισχύος. Ωστόσο, εάν θέλουμε να εξασφαλίσουμε ότι αυτές οι αξίες θα μεταφραστούν σε πραγματικές τεχνολογίες και συστήματα, η Ευρώπη θα πρέπει να αρχίσει να χτίζει τις δικές της εναλλακτικές λύσεις. Όπως σωστά επισημαίνετε, αυτό σήμερα δεν ισχύει ειδικά σε κάποια επίπεδα της παραγωγής τεχνολογικών υποδομών. Είναι αλήθεια ότι η αναγνώριση backdoors που θα μπορούσαν να προκαλέσουν ρήγματα στην κυβερνοασφάλεια, είναι μια δύσκολη πρόκληση και συχνά δεν είναι εφικτή. Οπότε, στο άμεσο μέλλον, είναι σημαντικό να διαφοροποιήσουμε την εικόνα στην τρέχουσα εφοδιαστική αλυσίδα και έτσι να εξασφαλίσουμε ότι οι κρίσιμες υποδομές βασίζονται σε τεχνολογίες που θα μπορούσαμε να εμπιστευτούμε. Οι λύσεις που προτείνουμε είναι μόνο μια θεραπεία και αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου debate σχετικά με τη γεωπολιτική και την κυριαρχία στο Internet.

Κάνετε λόγο για open source και open data, ειδικά σε κυβερνητικές υποδομές, αλλά σε αυτήν την φάση, κυβερνήσεις μπορούν να έρχονται σε συμφωνία με εταιρείες, οι οποίες λειτουργούν σχεδόν μονοπωλιακά και έχουν υποστεί κυρώσεις στο παρελθόν για τις μονοπωλιακές τους πρακτικές. Πώς θα μπορούσε να αλλάξει αυτό;

Αυτό που παρατηρούμε, ειδικά σε τοπικό επίπεδο, είναι μια μετατόπιση των κυβερνητικών οργανισμών σε πιο ανοιχτές τεχνολογίες. Αυτό δεν είναι πάντα εύκολο, αλλά σίγουρα δεν είναι αδύνατο. Η πολιτική βούληση βρίσκεται στη βάση αυτού του εγχειρήματος, αλλά και η γνώση ότι το ανοιχτό λογισμικό, εάν συντηρηθεί σωστά και υποστηριχθεί με οικονομικούς πόρους, δεν έχει τίποτα να ζηλέψει σε αξιοπιστία και ασφάλεια σε σχέση με το λογισμικό που παράγεται από εταιρείες που φλερτάρουν με μονοπωλιακές πρακτικές. Τα κράτη μέλη και οι τοπικές κυβερνήσεις θα πρέπει να υποστηριχθούν από την ΕΕ, ώστε να υπάρξει καλύτερος συντονισμός μεταξύ των κρατών στην αξιοποίηση τεχνολογιών open source. Χρειάζεται για παράδειγμα, καλύτερη διάχυση γνώσης, συνεργασία στην εύρεση λύσεων και κοινοί κανόνες χρήσης. Αλλά θα πρέπει επίσης να βάλουμε περισσότερη προσπάθεια, ώστε να ενημερώσουμε κυβερνήσεις και πολίτες, πως η εξάρτηση από λογισμικό που αναπτύσσεται από εταιρείες που μετριούνται στα

δάχτυλα του ενός χεριού, δημιουργεί κινδύνους. Η εύκολη λύση δεν είναι πάντα και η καλύτερη.

Σε ένα working paper που δημοσιεύσατε τον περασμένο Μάιο, ο τίτλος είναι «The post Covid-19 Internet». Θεωρείτε ότι η COVID-19 είναι κάτι τόσο ξεχωριστό που θα διαρκέσει τόσο μεγάλο διάστημα, όσο και το project NGI;

Επιλέξαμε να εστιάσουμε στην COVID-19, παρότι η υπόθεση ενός εμβολίου μας δημιουργεί την αισιοδοξία ότι η πανδημία δεν θα είναι μαζί μας για πολύ καιρό ακόμα, επειδή πιστεύουμε ότι η πανδημία αυτή θα επηρεάσει σε βάθος τη σκέψη των ανθρώπων που τη βίωσαν. Η COVID-19 είναι από αυτή την οπτική μια καθοριστική στιγμή της ιστορίας, όχι μόνο για το Internet, αλλά για τις κοινωνίες γενικότερα. Δεδομένων των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας στην Ευρώπη και πέρα από αυτήν, έχουμε τώρα την ευκαιρία να ξαναχτίσουμε οργανισμούς και μοντέλα, στα οποία βασιστήκαμε στο παρελθόν, καθώς έχουμε διαπιστώσει ποια πράγματα δεν λειτουργήσαν τόσο καλά όσο προσδοκούσαμε. Χρειάζεται να σκεφτούμε ξανά για τη

μακροπρόθεσμη αξιοπιστία των υποδομών του Internet. Πώς μπορούμε να διαχειριστούμε την αυξημένη ζήτηση, την κυβερνοασφάλεια και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις; Επίσης, η πανδημία λειτουργήσε ως καταλύτης στην ανάδειξη των ανισοτήτων, γεγονός που επηρεάζει την ίση συμμετοχή σε έναν ψηφιακό τρόπο ζωής.

Πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε προκλήσεις όπως η παραπληροφόρηση, της οποίας η δυναμική έγινε ιδιαίτερα ορατή στη διάρκεια της κρίσης, και να μην επιτρέψουμε στις θεωρίες συνωμοσίας να αποτελέσουν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, αλλά και για το οικοδόμημα της δημοκρατίας; Όλες αυτές οι ερωτήσεις, τις οποίες η πανδημία έκανε πιο πειστικές, μας αναγκάζουν να διαθέσουμε ένα ποσοστό από τους πόρους ανάκαμψης που θα διαθέσει η ΕΕ και να ενθαρρύνουμε τις χώρες μέλη να κάνουν δράσεις, ώστε να βρουν λύσεις. **nw**

Η Katja Bego είναι Principal Researcher και Data Scientist στην ομάδα τεχνολογιών μελλοντικής εκπλήρωσης και εξερεύνησης της Nesta. Ηγείται των έργων EU Engineroom και NGI Forward που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, επιφορτισμένα με τη συμβολή στη διαμόρφωση της χρηματοδοτικής και ερευνητικής ατζέντας της πρωτοβουλίας Next Generation Internet. Η δουλειά της επικεντρώνεται κυρίως στη μελέτη του αντίκτυπου των αναδυόμενων τεχνολογιών, όπως η AI στις κοινωνίες μας, και στη διερεύνηση πώς αυτές οι νέες καινοτομίες μπορούν να αξιοποιηθούν για το κοινωνικό καλό και όφελος. Έχει πτυχίο στις οικονομικές και πολιτικές επιστήμες από το Wellesley College στις ΗΠΑ.